

Milan Vogel

Zgovorna odsotnost

Šestinštirideset let kontinuirane dejavnosti verjetno ni premalo za vpogled v zgodovino in oceno družbene sprejemljivosti in s tem ovrednotenja določenega dogodka. Toliko let je letos star Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, po svetu gotovo eden najbolj prepoznavnih dogodkov, ki tujcem omogočajo spoznavanje in učenje jezika sicer majhnega naroda, njegove literature in kulture in s prevodi in na druge načine širijo védenje o njem. Slovenija je bila glede omogočanja tujcem, da vsako leto, nekateri tudi leto za letom, s pomočjo štipendije spoznavajo njen jezik in to znanje v najrazličnejših oblikah uporabljajo v svoji državi, vzor nekdanjim jugoslovanskim republikam in je žela priznanje v tujini. Tam je še danes tako. To potrjuje tudi število lektoratov slovenščine na tujih univerzah, ki se vrti že okrog petinpetdeset, pa tudi vse več tujcev, predvsem Poljakov, ki v Bruslju delujejo kot prevajalci v slovenščino ali iz nje.

Toda stari pregovor, da je kovačeva kobila zmeraj bosa, se v slovenski praksi rad potrjuje. Tudi na ponedeljkovi slavnostni otvoritvi letošnjega Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture se je, saj v Mestni muzej Ljubljana ni zaneslo nikogar niti z ministrstva za šolstvo in visoko šolstvo, zunanje zadeve, kulturo ali za Slovence po svetu. Res je ob isti uri v sosednjih Križankah potekal otvoritveni koncert letošnjega Festivala Ljubljana, minister za visoko šolstvo, v katero, vsaj to si upamo trditi, fakulteta, ki poučuje in proučuje slovenščino kot materni jezik, gotovo spada, se je ukvarjal s strankarskim izstopom svojega pomembnega člana in ministra, ljubljanski župan pa s spremembo namembnosti zemljišča v lasti svojega sina.

Vendar to nikakor ne morejo in ne smejo biti opravičljivi razlogi za pokazano ignoranco. Gospe in gospodje politiki se pač očitno čutijo že povsem doma v Evropi, kamor po njihovem prepričanju vodi enosmerena pot, in jim je za njihovo »matičnost« figo mar. Svoj odnos do slovenščine, za katero tako radi poudarjajo, kadar je politično koristno, da je eden od uradnih jezikov Evropske unije, pa so tudi že večkrat jasno pokazali. Pred leti je takratni predsednik republike Milan Kučan udeležence seminarja celo sprejel v vili pod Rožnikom, danes pa se resorni ministri ne spomnijo niti na pozdravni telegram.

Upravičeno so doživele buren aplavz nekoliko sarkastične besede predstojnice oddelka za slovenistiko, ko je dejala: »Spominjam se ne tako davnih časov, ko so tole otvoritev imeli za vredno svoje prisotnosti ministri resorjev, ki nas, res čedalje bolj pičlo, financirajo, pa ko nas je pozdravil predsednik ali odposlanec SAZU, pa vsaj še predstavnik društva pisateljev, pa ko nas je sprejel predsednik države. Vse to je v evropski Sloveniji počasi izginilo, čeprav so naše prireditve nosilci kulturne prepoznavnosti po vsem svetu, kjer se ljudje ukvarjajo s slovenščino, se učijo jezika, raziskujejo našo kulturo, prevajajo našo literaturo in se nemara tudi prek tega zanimajo za konkurenčnost našega gospodarstva in se tudi zaradi tega z nami hvalijo politiki. In če nas navdaja občutek, da gre slovenščini in slovenistiki danes bolje kakor včasih, je to po naši zaslugi, ne pa zaradi širokega priznavanja posebnosti, ki naj bi ga naše področje imelo v naši družbi.«

A ker danes še lepa beseda več ne najde lepega mesta, ga bo »grda« in kritična toliko manj.